

MEMO

PROJECT	Maastricht Aachen Airport, algemene milieu- en vergunningadvisering
PROJECTNUMMER	SLM008488
ONDERWERP	Wnb-vergunning Maastricht Aachen Airport Vogelaanvaringen en afschot Aanvullende informatie juli 2024
AUTEUR	[REDACTED]
DATUM	18 juli 2024

1 INLEIDING

Op 13 april 2023 heeft de Minister voor Natuur en Stikstof verzocht om de vergunningsaanvraag en passende beoordeling op grond van de Wet natuurbescherming voor het project Exploitatie luchthaven Maastricht Aachen Airport aan te vullen. Onderdeel van de gevraagde aanvullende informatie is:

Aanvullend onderzoek vogelaanvaringen en jaarlijks afschot.

Maak inzichtelijk of de combinatie van vogelaanvaringen en jaarlijks afschot vanwege de veiligheid van het vliegverkeer significante effecten kunnen hebben op vogelsoorten, waarvoor instandhoudingsdoelen in Natura 2000-gebieden zijn vastgesteld.

Op 5 juli 2024 heeft MAA de aanvraag om de Wnb-vergunning aangepast met een wijziging (ten opzichte van de referentiesituatie) van de luchtgebonden activiteiten. MAA heeft LNV gevraagd om deze gewijzigde luchtgebonden activiteiten mee te nemen in het besluit op de aanvraag.

In voorliggende memo is de informatie over de vogelaanvaringen en jaarlijkse afschot geüpdatet met de meest recente informatie van het jaar 2023 en is een doorkijk gemaakt naar de aangevraagde situatie van de luchtgebonden activiteiten in relatie tot de referentiesituatie.

2 SITUATIE IN HET RECENTE VERLEDEN

Om de vliegveiligheid te garanderen en het aantal vogelaanvaringen tot een minimum ter herleiden treft MAA diverse preventie maatregelen:

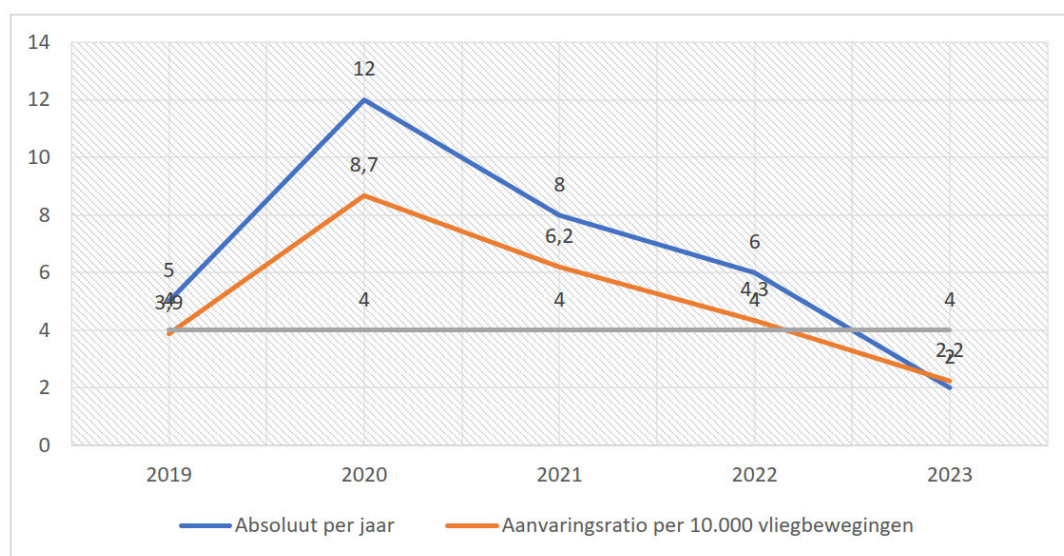
- verbod op bemesten in een strook van 90 meter t.o.v. de as van de landingsbaan;
- toezicht op het bouwen van nesten;
- maaien tot armlang gras waardoor bijna alle vogelsoorten worden geweerd;
- infiltratie van oppervlaktewater om het open water op MAA te beperken;
- verjaging met behulp van diverse methoden:
 - o geluidsgeneratoren (i.c. gaskanonnen),
 - o afschieten van knal- en gilpatronen (pyrotechnisch vuurwerk),
 - o afspelen van vogelkreten via mobiele geluidsinstallaties, ...

Deze preventieve maatregelen zijn zeer doeltreffend, doch niet op ieder moment voldoende. Daarom worden op beperkte schaal dieren gevangen (en op meer dan 50 km uitgezet) of afgeschoten. Preventieve maatregelen, vangen en afschieten van vogels leidt tot klein aantal vogelaanvaringen.

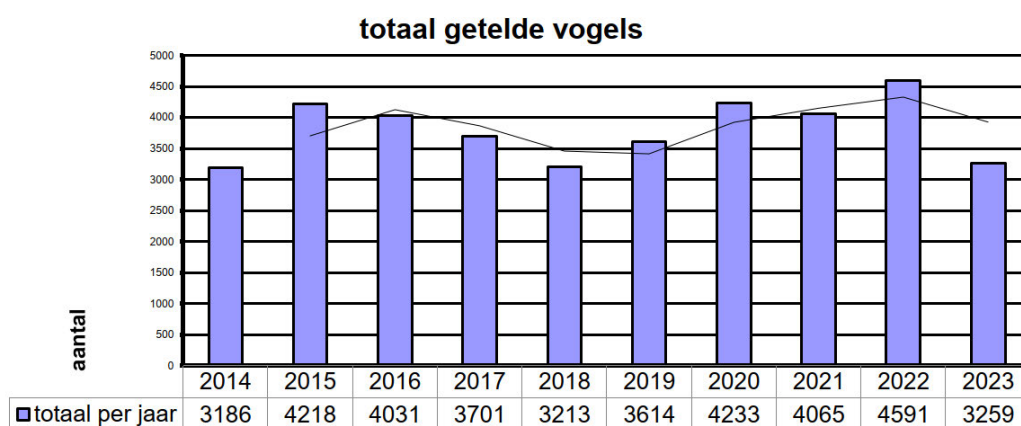
Maastricht Aachen Airport (verder MAA) is verplicht om jaarlijks de vogelaanvaringen en de het afschot te rapporteren.

2.1 VOGELAANVARINGEN

De meest actuele verplichte rapportage van de vogelaanvaringen is onderdeel van het rapport “Wildlife evaluation Maastricht Aachen Airport 2022” van 7 februari 2023. Deze rapportage is als bijlage 1 bij deze memo gevoegd. Voor het jaar 2023 heeft eveneens een evaluatie plaatsgevonden. De resultaten van deze evaluatie zijn nog niet gepubliceerd. In figuur 1 en 2 zijn al deze resultaten in een samenvattende grafiek weergegeven.

Figuur 1: jaarlijks aantal vogelaanvaringen rondom MAA.

Figuur 2: Totaal aantal getelde vogels rondom MAA (gedurende 17 tellingen per jaar).

Het jaarlijkse aantal vogelaanvaringen varieerde de afgelopen 5 jaar van 2 tot 12 per jaar. Sinds 2020 wordt een geleidelijke vermindering van het aantal aanvaringen vastgesteld, zowel in absolute zin als in relatie tot het aantal vliegbewegingen. Als nationale streefwaarde wordt 4 aanvaringen per 10.000 vliegbewegingen aangehouden. In 2023 lag het aantal aanvaring bij MAA onder deze streefwaarde.

In diezelfde periode zijn rondom de luchthaven ieder jaar 3200 tot 4600 vogels geteld (gedurende

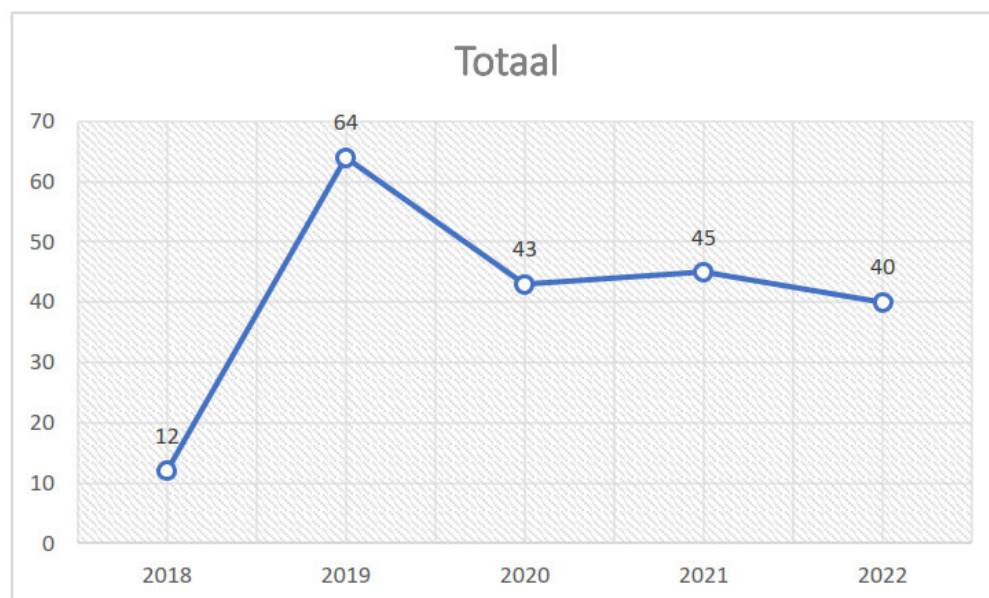
17 tellingen per jaar). Het aantal vogels dat is aangevaren is derhalve slechts een fractie van het aantal getelde vogels rondom de luchthaven en bij uitbreiding van het aantal vogels die zich in de Natura 2000 gebieden bevinden; ongeacht of deze onderdeel zijn van de instandhoudingsdoelen in Natura 2000-gebieden.

Conclusie

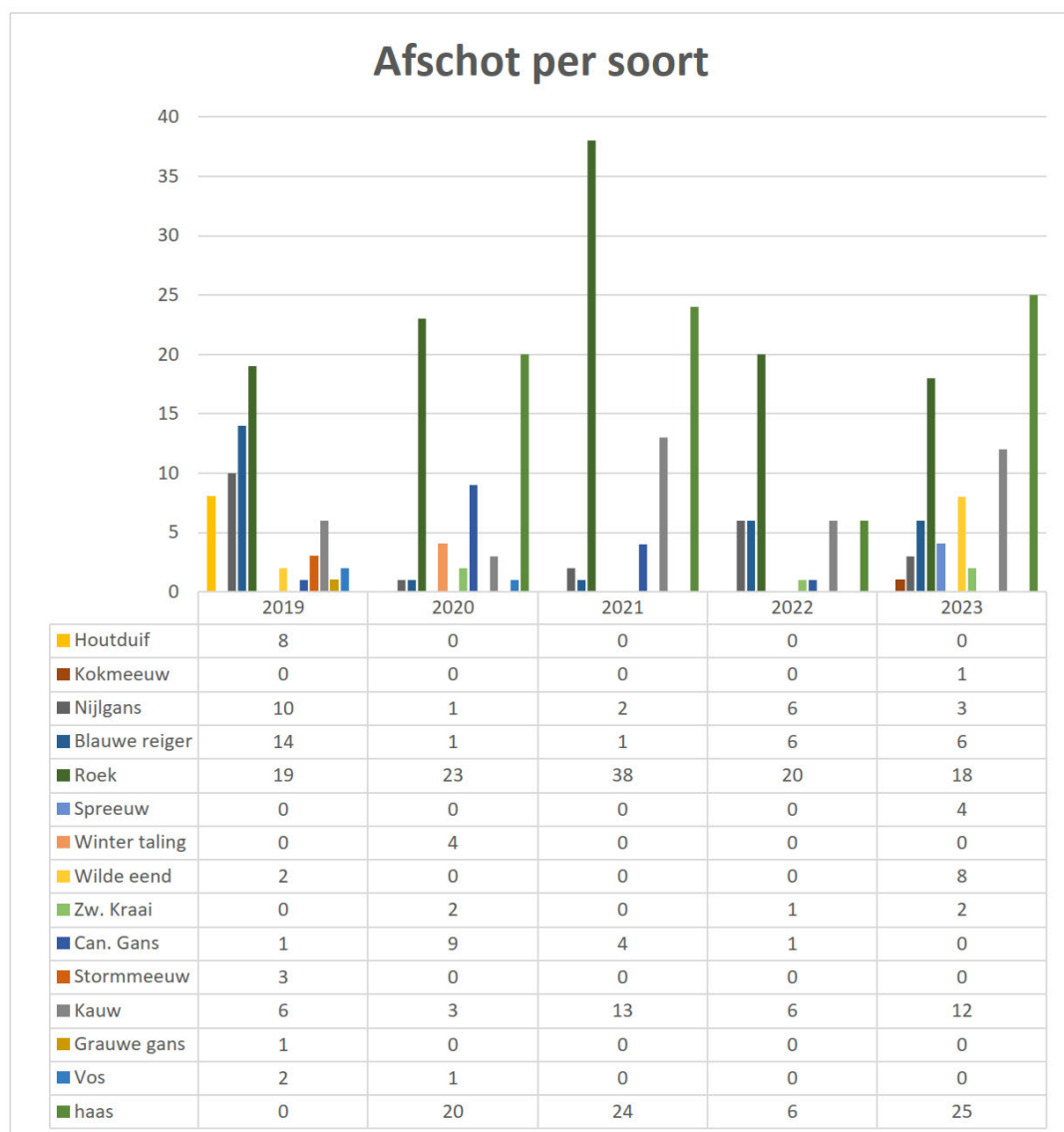
Het aantal vogelaanvaringen heeft derhalve geen significante effecten op eventueel gestelde instandhoudingsdoelstellen voor vogels in de Natura 2000-gebieden. Daarenboven vermindert het aantal vogelaanvaringen geleidelijk sinds 2020.

2.2 AFSCHOT

Naast preventieve vogelwerende en verjaagmaatregelen worden ook vogels (en andere dieren) afgeschoten. Het jaarlijks aantal dieren die de laatste 5 jaar zijn afgeschoten, zijn in figuur 3 en 4 weergegeven.

Figuur 3: Jaarlijks totaal aantal afgeschoten dieren rondom MAA (geen info voor het jaar 2023)

Figuur 4: Jaarlijks aantal afgeschoten dieren per soort rondom MAA

Voor afschieten van dieren, verwijderen van nesten, etc heeft de provincie Limburg op 15 april 2020 aan MAA een ontheffing verleend in het kader van de Wet natuurbescherming. De besluitbrief op de aangevraagde ontheffing is als bijlage 2 bij deze memo gevoegd. In haar afweging tot het verlenen van deze ontheffing concludeert de provincie Limburg dat de vogels en zoogdieren die MAA wenst te verwijderen of te doden óf in een gunstige staat van instandhouding verkeren, óf dat de staat van instandhouding niet verslechtert.

3 DOORKIJK REFERENTIESITUATIE EN AANGEVRAAGDE TOEKOMST

Bij toe- of afname van het aantal vliegbewegingen kan verondersteld worden dat ook de kans op een vogelaanvaring toe- of afneemt. Het aantal afgeschoten dieren heeft dan weer geen (directe) relatie met het aantal vliegbewegingen.

3.1 VOGELAANVARINGEN

In tabel 1 zijn de aantallen vliegbewegingen in de referentiesituatie, het recente verleden en de aangevraagde toekomstige situatie weergegeven alsook de aantallen getelde vogelaanvaringen in het recente verleden en een schatting van het aantal vogelaanvaringen voor de referentiesituatie en de aangevraagde situatie. Bij de schatting is een bandbreedte aangehouden van 2 tot 8,7 vogelaanvaringen per 10.000 vliegbewegingen (zie figuur 1)

SITUATIE	# VliegBewegingen	# VOGELAANVARINGEN
REFERENTIE	49,995	[10-43]
2022	14,155	6
2023	8,961	2
AANGEVRAAGDE TOEKOMST	16,457	[3-14]

Tabel 1; aantal vliegbewegingen en vogelaanvaring ([x]=schatting)

Het aantal vogelaanvaringen in de aangevraagde toekomstige situatie is van dezelfde grootteorde - alleszins ook slechts een fractie van het aantal aanwezige vogels - als in de afgelopen jaren, doch relevant minder dan een geschat aantal overeenkomstig de referentiesituatie.

3.2 AFSCHOT

Verwacht mag worden dat de afschot van dieren niet in verhouding staat tot het aantal vliegbewegingen en dat het aantal afgeschoten/af te schieten dieren in de referentiesituatie en de aangevraagde toekomstige situatie van dezelfde grootteorde is als in het recente verleden.

4 CONCLUSIE

Vogelaanvaringen, en afschot en verwijderen van dieren heeft geen significant effect op de instandhoudingsdoelen van de soorten, dus ook niet op deze soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn gesteld in de omliggende Natura 2000-gebieden.

**BIJLAGE 1: "WILDLIFE EVALUATION MAASTRICHT AACHEN AIRPORT
2022" VAN MAA D.D. 7 FEBRUARI 2023**

MAASTRICHT
AACHEN
AIRPORT

Wildlife evaluation Maastricht Aachen Airport 2022

Developed by: [REDACTED] (AAO / Safety Officer / Faunabeheerder)

Procedure holder: [REDACTED] (Safety manager)

Version: 1.0

Issue date: 07-02-2023

Status: Final

Inhoud

1. Doelstelling:	3
2. Fauna evaluatie	3
3. Vogeltellingen	4
4. Aanvaringen	5
5. Afschot	6
6. Overige documenten die mogelijk interessant zijn voor het faunabeheersplan	7

1. Doelstelling:

Het samenbrengen van jaarcijfers, de interne analyse t.b.v. SMS systeem MAA en het leveren van data aan de provincie Limburg en de Fauna beheer Limburg:

- Fauna evaluatie
- Jaarlijkse aanvaringslijsten
- Jaarlijkse afschot op het luchthaventerrein zelf
- Jaarlijkse telgegevens van de aanwezige fauna op het vliegveld
- Overige documenten die mogelijk interessant zijn voor het Faunabeheerplan

2. Fauna evaluatie

MAA heeft een faunabeleidsplan voor de jaren 2020 – 20206. Mede op basis hiervan heeft de provincie Limburg MAA op de Wet natuurbescherming een ontheffing Faunabeheer verleend (nr 2020-01)

Vanaf 1999 worden er systematisch vogeltellingen gehouden. Over het langjarig gemiddelde (vanaf 1999 = 23 jaren) blijkt in 2022 het aantal vogels 7,8% hoger te liggen. Vergeleken over het gemiddelde van de laatste 10 jaren is er een toename van zelfs 22,9% zichtbaar.

In 2022 zijn de kauw, de roek en de zwarte kraai het zwaarst vertegenwoordigd, dit jaar behaalde zij een aandeel van 68,5 % ten opzichte van het totaal geteld aantal vogels.

Ondanks dat in 2018 bij het Kmar gebouw (Vliegveldweg) de roekenpopulatie is verwijderd door de bomen te kandelabereren ervaren wij meer overlast. De kolonie aan de westzijde van de A2 t.h.v. de verkeerstoren neemt jaar over jaar toe.

De afdeling Airport Operations verjaagd en laat periodiek vogels uit het landingsterrein verjagen om een zo veilig mogelijke omgeving te creëren voor startende– en landende vliegtuigen. Bij het verjagen wordt gebruik gemaakt van onder andere pyrotechnisch vuurwerk en op afstand bedienbare gaskanonnen.

In absolute cijfers hebben er in 2022 zes vogelaanvaringen plaatsgevonden. Gerelateerd aan het aantal vliegbewegingen (18.832) geeft dit een ratio van 4,3/10.000 vliegbewegingen. Landelijk worden 4 aanvaringen per 10.000 vliegbewegingen aangehouden als aanvaardbare hoeveelheid. In 2022 vielen alle aanvaringen in de categorie “hoog risico”, hiervoor wordt aandacht gevraagd om dit in de toekomst te verminderen.

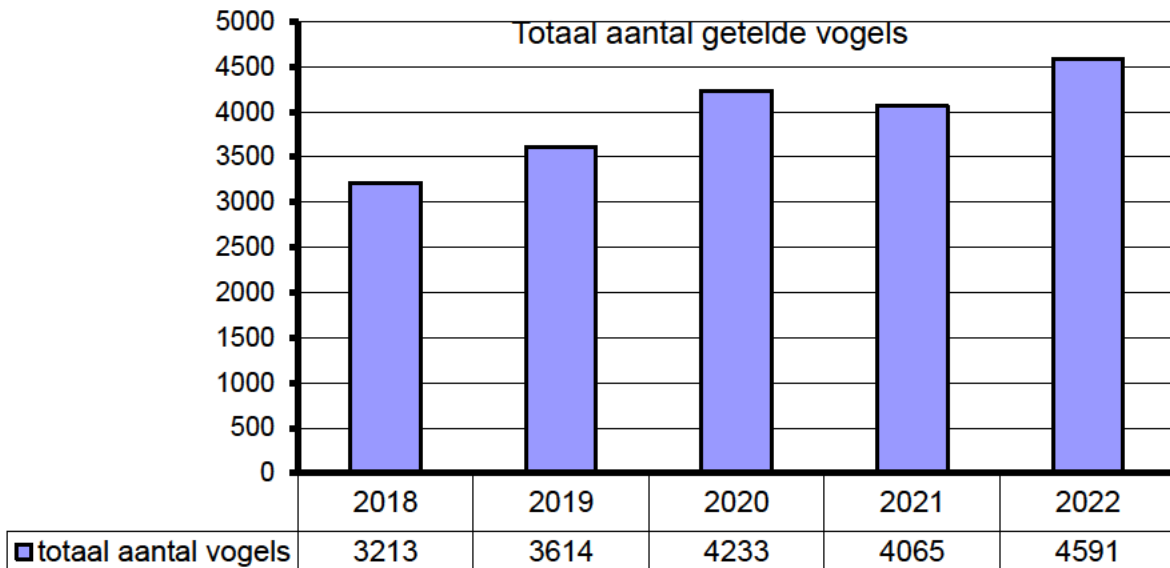
Wanneer met verjaging niet het beoogde doel bereikt wordt dan ontstaat de noodzaak om de jager in te zetten om de verjaging te ondersteunen door afschot te plegen. In 2022 zijn in totaal 40 vogels geschoten. Dit zijn er 14 minder dan in 2021. Dit aantal komt overeen met het gemiddelde over de laatste vijf jaren.

Tijdens het jachtseizoen wordt enig afschot gepland om de populatie van de haas op peil te houden.

3. Vogeltellingen

Telfrequentie: 17 x per jaar

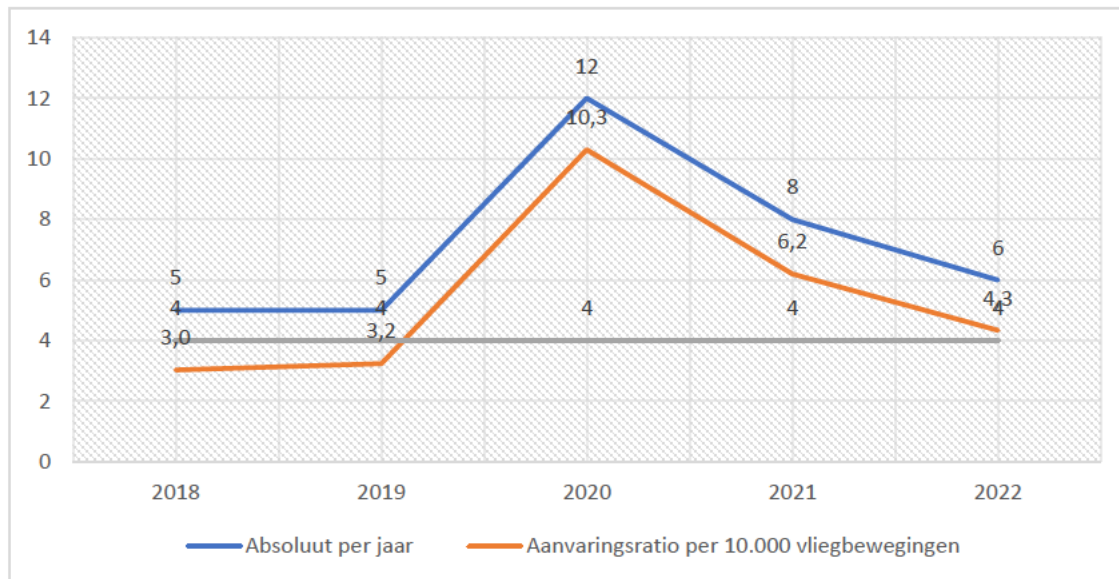

Aantal getelde vogels per soort over 17 tellingen:

	2018	2019	2020	2021	2022
Buizerd	48	37	29	43	39
Ekster	76	91	41	61	55
Fazant	8	4	0	17	10
Houtduif	294	176	171	173	154
Kauw	734	707	914	676	775
Kiekendief	1	0	0	18	0
Kievit	2	18	121	0	0
Meeuw	11	19	32	56	62
Nijlgans	6	23	6	6	0
Patrijs	0	0	0	0	3
Reiger	18	26	42	45	20
Roek	1457	1810	1886	2213	2856
Grauwe gans	0	0	0	0	0
Spreeuw	131	126	221	102	102
Taling	106	174	357	261	140
Torenavalk	38	38	38	22	28
Wilde eend	172	222	252	215	151
Zwaluw	0	0	11	0	0
Zwarte kraai	111	143	112	157	196
Totaal	3213	3614	4233	4065	4591

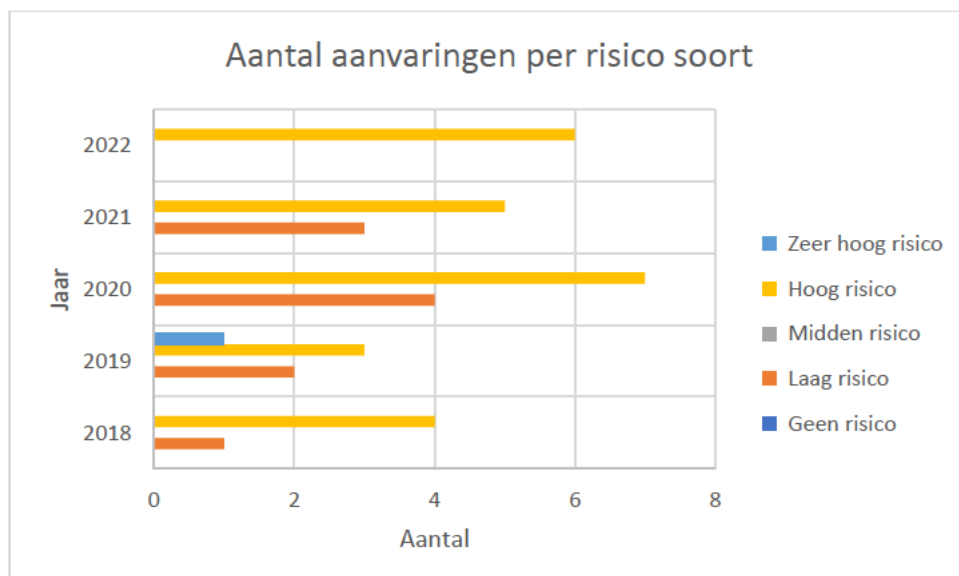
4. Aanvaringen

Aantallen aanvaringen absoluut en per (landelijke) ratio.

Een Nationaal "aanvaardbare" ratio is 4 aanvaringen per 10.000 vliegbewegingen (een vliegbeweging is een start of een landing).

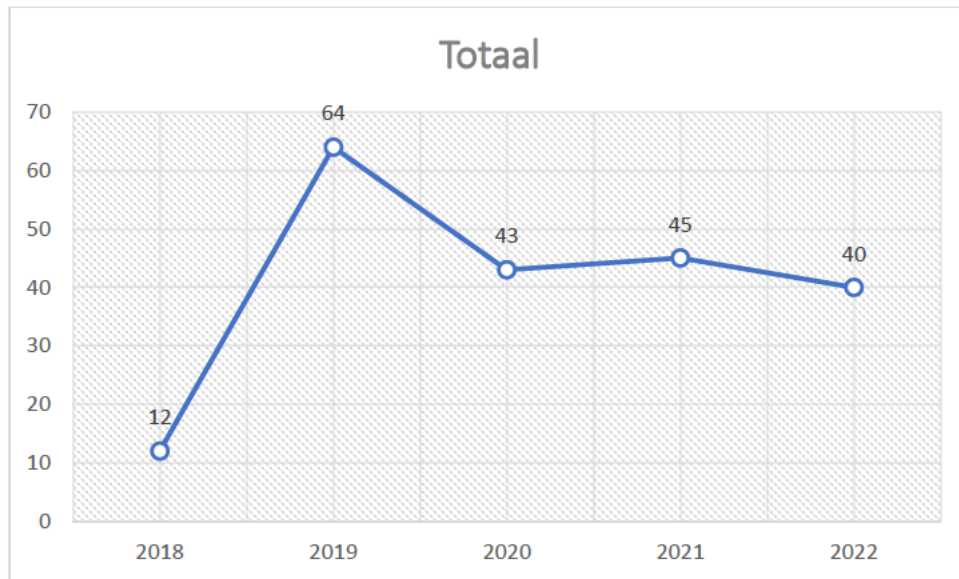
Aanvaringen op basis van risico-grote van de betrokken vogelsoort:

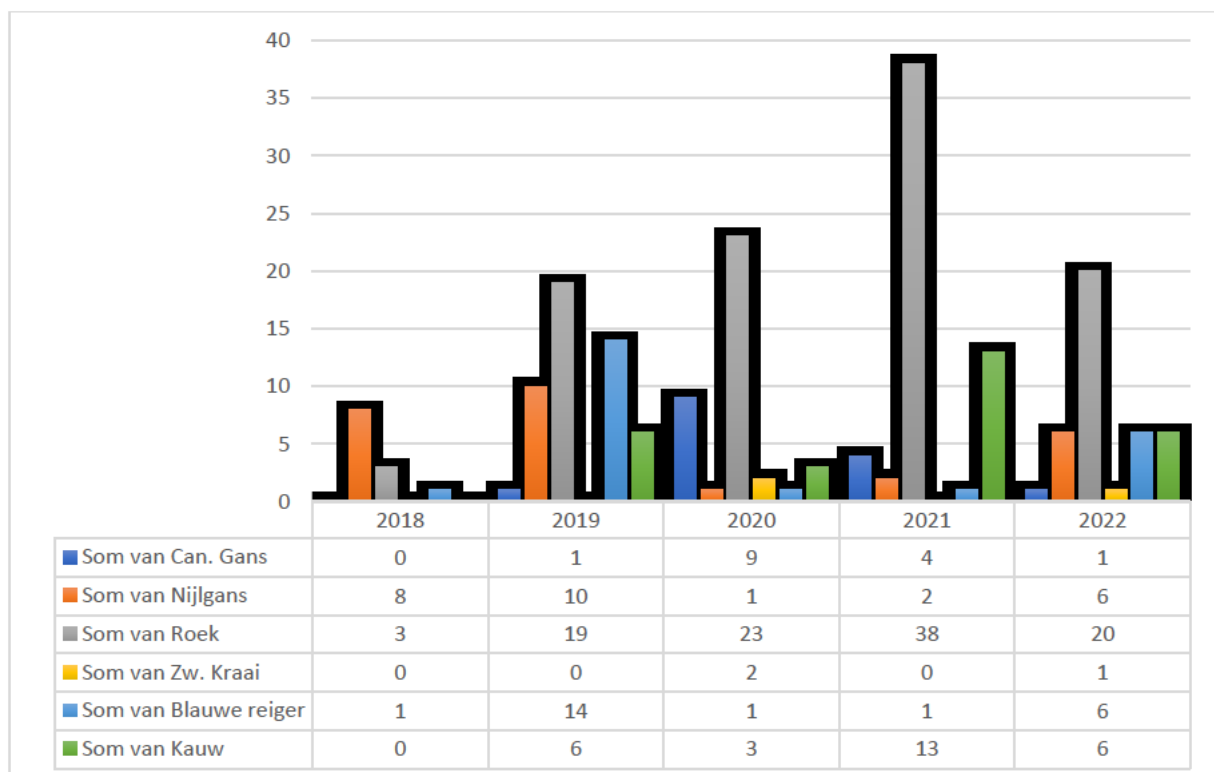

5. Afschot

Absolute aantallen afschot:

Afschot per soort:

6. Overige documenten die mogelijk interessant zijn voor het faunabeheersplan

- Faunabeleidsplan MAA voor de jaren 2020 – 20206.
- Ontheffing Faunabeheer (nr 2020-01) Wet natuurbescherming.

De projectmedewerker belast met het opstellen van het Faunabeheerplan voor luchthavens wordt uitgenodigd om op MAA kennis en ervaring te delen met de faunabeheerder van MAA waarbij naast de theorie ook aandacht geschonken wordt hoe MAA dit in het veld uitvoert. Hiervoor U kunt contact opnemen met [REDACTED]

**BIJLAGE 2: “BESLUITBRIEF AANVRAAG WET NATUURBESCHERMING”
VAN DE PROVINCIE LIMBURG D.D. 15 APRIL 2020**

Vliegveld Maastricht Aachen Airport

Vliegveldweg 90

6199 AD MAASTRICHT

Cluster NW

E-mail

Ons kenmerk DOC-00051391

Vpl. nummer

Bijlage(n) 1. Ontheffing

Behandeld

Telefoon

Uw kenmerk

Maastricht 15 april 2020

Verzonden

Onderwerp

Besluitbrief aanvraag Wet natuurbescherming

Geachte

Op 3 maart 2020 ontvingen wij uw aanvraag (referentie 06137/20.0163/HdR) voor het verlenen van een ontheffing Wet natuurbescherming voor de periode van 15 maart 2020 t/m 15 maart 2026, in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer op Vliegveld Maastricht Aachen Airport (MAA). Op 14 april ontvingen wij een correctie op uw aanvraag. Dit op basis van het door u opgestelde Faunabeleidsplan MAA 2020 t/m 2026. In dit Faunabeleidsplan MAA 2020 t/m 2026 staat aangegeven welke preventieve maatregelen u inzet en waarvoor u een ontheffing noodzakelijk acht.

Uw vigerende ontheffing onder de Fora- en faunawet (2015-01) liep af op 31-12-2019 en is door ons college verlengd tot 17 april 2020.

U hebt verzocht een ontheffing te verlenen voor:

- het opzettelijk doden of vangen van vogels (3.1 lid 1 Wnb)
- het opzettelijk verwijderen van nesten en eieren van vogels (3.1 lid 2 Wnb)
- het opzettelijk storen van vogels indien dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding (3.1 lid 4 en 5 Wnb)
- het onder zich hebben van vogels (3.2 lid 6 Wnb)
- het doden of vangen van zoogdieren (3.10 lid 1a Wnb)
- het beschadigen en vernielen van vaste voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van zoogdieren (3.10 lid 1b)

Daarvoor wilt u gebruik maken van de volgende middelen waarvoor een ontheffing noodzakelijk is: geweer (3.26 Wnb), geluiddemper, kunstlicht, nachtzichtapparatuur (infrarood/warmtebeeld/restlicht)(3.9 lid 2 sub e onder 2° Bnb), bal-chatri (3.9 lid 1 sub h Bnb) en honden (3.9 lid 1, sub b Bnb) en vangkooi

(3.25 lid 1 Wnb). Ook wilt u de ontheffing in kunnen zetten 24 uur per dag (3.9 lid 2 sub 3 onder 4 Wnb) en alle dagen van de week en ook bij een sneeuwdek en binnen de bebouwde kom.

Overwegingen

Verboden.

Het is verboden opzettelijk in het wild levende vogels te doden of te vangen, evenals het opzettelijk verwijderen van nesten en eieren van vogels (3.1 lid 2 Wnb). Ook is het opzettelijk storen van vogels verboden indien dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding (3.1 lid 4 en 5 Wnb). Ook het onder zich hebben en vervoeren van vogels is verboden (3.2 lid 6 Wnb). Het doden of vangen van zoogdieren is verboden, (3.10 lid 1a Wnb) evenals het beschadigen en vernielen van vaste voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van zoogdieren (3.10 lid 1b Wnb).

Voor wat betreft de middelen is het verboden zich buiten gebouwen te bevinden met middelen of met materialen ter onmiddellijke vervaardiging van die middelen, voor het vangen of doden van dieren (Artikel 3.24 lid 2 Wet natuurbescherming). Ook is het gebruik van een geweer met een geluiddemper, kunstlicht en/of nachtzichtapparatuur verboden (artikel 3.13 lid 4 Besluit natuurbescherming). Daarnaast is het verboden gedurende het gehele etmaal van een geweer gebruik te maken ter uitoefening van de ontheffing (artikel 3.16 lid 1, sub a Bnb). De inzet van het geweer is verboden binnen de bebouwde kom en vanuit een rijdend voertuig.

Ontheffing

Ons college kan op grond van artikel 3.3 lid 4 sub 2°, 3.10 lid 2 juncto 3.8 lid 1 en artikel 3.26 lid 3 juncto 3.25 lid Wnb ontheffing verlenen van de genoemde verboden in het belang van de veiligheid van het vliegverkeer en openbare veiligheid.

Op grond van artikel 3.26 lid 3 en artikel 3.25 lid 4 Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen voor het buiten gebouwen voorhanden hebben en gebruik van middelen zoals geluiddemper, kunstlicht en/of nachtzichtapparatuur en de inzet van het geweer binnen de bebouwde kom.

Staat van instandhouding

Bij vogels wordt de ontheffing uitsluitend verleend indien de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten. Bij de zoogdieren mag geen afbreuk worden gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Per soort wordt de staat van instandhouding nader beoordeeld.

Faunabeleidsplan

U hebt bij de ontheffingsaanvraag een Faunabeleidsplan 2020-2026 aangeboden. Hierin zijn gegevens opgenomen over de voorkomende diersoorten met aantallen op het MAA luchthaventerrein, de preventie-aanpak, het vliegverkeer in relatie tot het aantal vogelaanvaringen en de wijze waarop monitoring en controle plaats vindt.

In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer

Aanwezige dieren op en rond het vliegveld kunnen zorgen voor aanvaringen met vliegtuigen, met name tijdens de start en landing van een vliegtuig. Grotere dieren en groepen dieren hebben hierbij een grotere

kans. Ook dieren die plots worden gestoord lopen meer risico op een aanvaring. Bij dieren die langer op het vliegveld aanwezig zijn, treedt enige gewenning op aan het vliegtuigverkeer en zijn daardoor minder gevaarlijk voor het vliegverkeer. Daarom wordt een maximaal aantal dieren getolereerd op het vliegveld. Ook niet iedere aanvaring zorgt voor een probleem. Daarom is het streven om per 10.000 vliegbewegingen niet meer dan vier aanvaringen te ondervinden. Om het risico op ongelukken te voorkomen, met grote impact tot gevolg, is het nodig om de aanwezigheid van de dieren op het vliegveld te beperken.

Geen andere bevredigende oplossingen

In het Faunabeleidsplan 2020 t/m 2026 wordt aangegeven welke andere bevredigende oplossingen worden ingezet. Zo is het terrein niet begaanbaar of minder aantrekkelijk door het bestaande hekwerk (grotere zoogdieren), plas/dras situaties worden vermeden (watervogels) en er vindt aangepast maai- en mestbeheer plaats. Daarnaast wordt er, voordat dieren worden gevangen of gedood, gebruik gemaakt van diverse verjagingsmiddelen zoals op afstand bedienbare gaskanonnen, het afspelen van soort-specifieke angstkreten en knalpatronen. Ook worden dieren ontmoedigd indien ze zich willen vestigen op het vliegveld door bijvoorbeeld nesten weg te halen. Tevens worden er roofvogels weggevangen en verplaatst in plaats van afschot. Het afbreken van een landing van een vliegtuig, indien groepen vogels aanwezig zijn, brengt vliegtechnische risico's met zich mee. Dit kan alleen als tijdig bekend is dat er een probleem is. Een toestel wat klaar staat voor vertrek kan wel even wachten, maar niet langdurig. De jacht op het vliegveld is verhuurd waarmee de stand van een aantal dieren laag kan worden gehouden. Indien andere bevredigende oplossingen niet succesvol zijn wordt uiteindelijk gekozen voor afschot. Het aantal dieren dat wordt afgeschoten kan jaarlijks erg verschillen zoals blijkt uit de jaarverslagen. Bij aanwezigheid van hoge aantallen dieren vindt er meer afschot plaats. In de periode van 2015 t/m 2019 zijn in totaal 14 soorten vogels, en 5 soorten zoogdieren met het geweer gedood. Het aantal getelde vogels dat voorkomt op het vliegveld in de periode tussen 1999 en 2019 bedroeg minimaal 2.495 en maximaal 6.955 dieren. Met de hierboven genoemde methoden en inspanning is het aantal vliegaanvaringen acceptabel gebleven. Met de uitvoering van het nieuwe faunabeheerplan wordt deze lijn doorgezet.

De soorten canadese gans, houtduif, kauw, konijn, vos, zwarte kraai zijn landelijk vrijgesteld, voor de nijlgans is een provinciale aanwijzing van kracht. Deze soorten mogen worden bestreden om belangrijke schade te voorkomen. Deze vrijstelling en aanwijzing gelden echter niet in het belang van het vliegverkeer. Daarnaast mogen de wilde eend, haas, konijn en houtduif worden bejaagd met het geweer in een vastgestelde tijd van het jaar. Het vliegveld heeft de jacht op het vliegveld verhuurd.

In de ontheffingsaanvraag staan de vogels en zoogdieren vermeld en de middelen om deze te vangen en te doden. Hieronder worden deze soorten verder toegelicht voor wat betreft het risico op een aanvaring en de staat van instandhouding. Ook worden de middelen toegelicht die nodig zijn om vliegaanvaringen te voorkomen.

Vogels:

Ganzen (grote canadese gans, kolgans, grauwe gans, nijlgans)

In 2018 en 2019 is onderzoek gedaan naar het gedrag van overvliegende ganzen bij het vliegveld¹. Uit het rapport blijkt dat grote canadese gans en nijlgans standvogels zijn in de regio en ook jaarrond aanwezig zijn in en op het vliegveld en regelmatig overvliegen. Grauwe ganzen zijn opvallend weinig aanwezig ondanks het broeden in het Maasdal en zijn ook eenmaal geland. Deze ganzen vliegen van slaappleaats naar foerageergebied en terug en vliegen in toenemende aantallen over het vliegveld of willen hier soms verblijven. In de winterperiode komen ook kolganzen overvliegen, met soms grote groepen die op trek zijn of op zoek naar voedsel.

Alle ganzensoorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. Door hun grootte vormen ze een groot risico voor het vliegverkeer. Vooral ganzen die blijven hangen rond of verblijven op het vliegveld vormen een zeer groot risico voor het vliegverkeer. Daarom is het nodig dat ganzen die zich niet laten verjagen met geluiden, worden verjaagd met ondersteund afschot met het geweer.

Meeuwen (kokmeeuw en stormmeeuw)

De kokmeeuw en de stormmeeuw zijn vooral in de winter aanwezig en kunnen het vliegveld gebruiken als rust- en foerageergebied. Op akkers en grasland in de omgeving van het vliegveld foerageren ze op insectenlarven en wormen. Deze meeuwen komen altijd voor in groepen met meer dan 10 dieren. Na verjaging keren ze echter vaak terug. Door hun grootte vormen ze een groot risico voor het vliegverkeer en daarom wordt geen enkel exemplaar getolereerd. De afgelopen jaren zijn daarom een aantal meeuwen geschoten ter verjaging. In de periode 2015 t/m 2019 zijn er in 2016, 6 kokmeeuwen geschoten, en in 2019, 3 stormmeeuwen. De staat van instandhouding van de kokmeeuw en de stormmeeuw als niet-broedvogel is gunstig.

Blauwe reiger

De blauwe reiger broedt in de omgeving en is jaarrond aanwezig. In de winter wordt de populatie aangevuld met trekvogels. Ze komen foerageren op mollen, muizen en insecten op het vliegveld. Door hun grootte en traagheid vormen ze een groot risico voor het vliegverkeer. Blauwe reigers laten zich moeilijk definitief verjagen. Er is eerder ook geprobeerd om de blauwe reigers weg te vangen, maar dit is niet gelukt. Daarom is afschot nog de enige optie als verjaging niet lukt. Er wordt maximaal 1 vogel getolereerd. In de periode 2015 t/m 2019 zijn er in totaal 21 blauwe reigers geschoten, waarvan maximaal 14 in 2019. De staat van instandhouding als broedvogel is matig ongunstig, als niet broedvogel gunstig. Met de inzet van de ontheffing wordt het natuurlijk verspreidingsgebied of de grootte van de habitat niet verkleind. Dit zal de staat van instandhouding van deze soort niet verslechteren.

Kraaiachtigen (ekster, zwarte kraai, kauw, roek)

De ekster, zwarte kraai en kauw zijn jaarrond aanwezig op het vliegveld. Ze komen vooral om te foerageren maar doen soms ook broedpogingen. Er mogen 25 exemplaren aanwezig zijn. Groepen van meer dan vijftientig dieren vormen een risico voor het vliegverkeer waardoor het toestaan van broeden op het vliegveld niet acceptabel is en het nodig is om nesten te verwijderen. Deze vogels vertonen snelle gewenning aan verjagingsmethoden waardoor afschot als middel noodzakelijk blijkt. In de periode 2015 t/m 2019 zijn in totaal 6 zwarte kraaien, 2 eksters en 6 kauwen gedood. De staat van instandhouding van de zwarte kraai, kauw en ekster is gunstig.

¹ Ecoplaning, 2019, Ganzenonderzoek Vliegveld Maastricht Aachen Airport

De roek is jaarrond aanwezig en er bevindt zich een broedkolonie met circa 350 nesten direct naast het vliegveld. Het vliegveld ervaart de meeste overlast door roeken op het vliegveld. In opdracht van de provincie Limburg is in 2019 door Sovon onderzoek gedaan naar de aanwezigheid en het gedrag van Roeken op en rond het vliegveld². Hieruit blijkt dat dieren vooral op het vliegveld komen om te rusten en voer van elders te eten. Het voedselaanbod aan wormen en emelten in de graslanden op het vliegveld is lager dan in de omgeving. De dieren komen vooral in kleine groepjes (maximaal 12 stuks) jaarrond voor op het vliegveld en reageren rustig op het vliegverkeer en de verjaging. Echter een plotselinge verstoring zoals het aanvliegen van een roofvogel of geluid door industriële activiteiten, zorgt voor paniek en dan kruisen ze ook de aanvliegbanen, wat een groot risico vormt. Groepen roeken vormen een risico voor het vliegverkeer. In Duitsland zijn drie aanvaringen geweest met roeken op Giebelstadt Flughafen (Weitz, 2003). Sovon adviseert om de broedkolonie te handhaven, de grasstroken lang te houden en het huidige afschrikbeheer (rondrijden met wagen, sirenes, knallen) voort te zetten. Omdat afschrikbeheer niet altijd werkt, blijft afschot noodzakelijk. In de periode van 2015 t/m 2019 zijn er in totaal 74 dieren gedood (maximaal 34 dieren in 2016). De staat van instandhouding van de Roek als broedvogel in Nederland is matig ongunstig. De Roek is broedvogel in Nederland met 48.000-50.000 broedparen (2018) en heeft verschillende kolonies in Limburg (ruim 3000), met een lichte afname in het aantal nesten (SOVON.NL). De achteruitgang wordt vooral veroorzaakt door de intensivering van de landbouw en het verstoren van nesten. Ook naast het vliegveld, langs de snelweg is een kolonie aanwezig met circa 350 nesten. Deze is al lang aanwezig en wordt niet verstoord. Met het bestaand beheer zijn in de periode 2015-2019, 74 dieren gedood en is het aantal aanvaringen beperkt gebleven. Met de inzet van de ontheffing wordt het natuurlijk verspreidingsgebied of de grootte van de habitat niet verkleind. Dit zal de staat van instandhouding van deze soort niet verslechteren.

Kievit en spreeuw

Kievit en spreeuw zijn geen broedvogel op het vliegveld, maar komen na het broedseizoen (vooral in na-en voorjaar) in grote groepen voor op en rond het vliegveld op zoek naar voedsel en rust. Deze soorten trekken ook vaak samen op. Dit is vaak afhankelijk van het weer. De kievit staat hoog op de langjarige lijst van birdhits. Door het onvoorspelbare vlieggedrag in grote groepen vormen deze vogelsoorten een groot gevaar. Er wordt daarom geen enkel exemplaar getolereerd op het vliegveld. Door het graslandbeheer worden deze soorten al minder aangetrokken. Dit is echter niet genoeg gebleken waardoor het in de periode 2015 t/m 2019 alléén in 2016 nodig was om 4 kieviten en 4 spreeuwen te doden. De instandhouding van de spreeuw als niet-broedvogel is gunstig. De staat van instandhouding van de kievit als niet broedvogel is matig ongunstig. De kievit is in Nederland broedvogel met 110.000-160.000 (2013-2015) broedparen en broedt ook op akkers in de omgeving van het vliegveld. Er komen geen broedparen op het vliegveld voor. In de winter komen er tussen de 240.000-340.000 (2013-2015) dieren voor (SOVON.NL). De achteruitgang in aantal broedvogels wordt voornamelijk veroorzaakt door de intensieve landbouw. Met de inzet van de ontheffing wordt het natuurlijk verspreidingsgebied of de grootte van de habitat niet verkleind. Er worden weinig dieren gedood. Er zal daarmee geen verslechtering optreden van de staat van instandhouding.

² van Els P., van der Loop J.M.M., Hustings F. & Kuper J. 2019. Roeken Maastricht-Aachen Airport. Sovon-rapport 2019/94. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen

Buizerd en torenvalk

De buizerd en de torenvalk komen in lage aantallen voor op het vliegveld. Het betreft vooral territoriale vogels die foerageren en rusten. In het najaar komen vaak jonge vogels aanvliegen die op zoek zijn naar voedsel (vooral muizen) en een tijdje in de omgeving van het vliegveld blijven hangen. De buizerd vormt door zijn grootte een gevaar en de torenvalk door zijn snelle en onvoorspelbare vliegbewegingen. De Torenvalk is een van de meest aangevlogen vogels door vliegtuigen op het vliegveld. Er worden maximaal 3 torenvalken en maximaal 2 buizerd getolereerd op het vliegveld. Gebleken is dat deze soorten redelijk goed te vangen zijn met een bal-chatri. Indien ze na het vangen minimaal 70 kilometer worden verplaatst en losgelaten is de kans klein dat ze terug komen naar het luchthaventerrein. Indien een individu meermaals terugkeert na verplaatsing en vrijlating (te herkennen aan ring met code) wordt geopteerd doding middels afschot in te zetten omdat eerdere maatregelen niet werkzaam bleken. In de periode van 2015 t/m 2019 zijn echter geen dieren gedood. De staat van instandhouding van de buizerd is gunstig, de instandhouding van de torenvalk als broedvogel is matig ongunstig. De Torenvalk is broedvogel in Nederland met 3.000-6.000 (2013-2015) broedparen (SOVON.NL). De soort broedt ook in de omgeving van het vliegveld waar een nestkastproject loopt (IVN Ulestraten) met minimaal 25 nestkasten. De achteruitgang in aantal broedvogels wordt vooral veroorzaakt door de intensieve landbouw. Met de ontheffing worden eerst vogels weggevangen en verplaatst, en mogen pas worden gedood als ze meermaals terugkomen op het vliegveld. In de periode 2015-2019 zijn er geen dieren meer gedood en de verwachting is dat dit ook in de toekomst slechts om een beperkt aantal dieren (0-5) gaat. Met de inzet van de ontheffing wordt het natuurlijk verspreidingsgebied of de grootte van de habitat niet verkleind. Dit zal de staat van instandhouding van deze soort niet verslechteren.

Houtduif

De houtduif is jaarrond aanwezig op het vliegveld. De hoogste aantallen betrof in de periode 2015 t/m 2019 in totaal 350 vogels in 2015. Er broeden geen houtduiven op het vliegveld. De broedvogels uit de omgeving worden in de herfst aangevuld met groepen trekvogels. Ze komen hier vooral om te foerageren op de akkers in de omgeving. De houtduif is samen met de torenvalk één van de meest aangevlogen vogels door vliegtuigen op het vliegveld. Het is daarom niet wenselijk dat deze tot broeden komen. Er worden geen houtduiven getolereerd op het vliegveld. In de periode van 2015 t/m 2019 zijn in totaal 8 vogels gedood. De staat van instandhouding als niet broedvogel is gunstig.

Wilde eend en wintertaling

Op het vliegveld zijn waterretentiebekkens aanwezig. Deze hebben een aantrekkingskracht op de wilde eend en de wintertaling buiten het broedseizoen. De bekkens zijn door de omvang onmogelijk af te dekken. Waarschijnlijk foerageren deze eenden in de omgeving op gewassen en komen dan in kleine aantallen voor rust en om te drinken naar de retentiebekkens. Wanneer ze vanuit de bekkens opvliegen vormen ze een gevaar voor het vliegverkeer. Er worden geen eenden getolereerd op het vliegveld. Daarom worden er in het jachtseizoen wilde eenden geschoten ter verjaging. Dit blijkt echter ook buiten de jachtperiode noodzakelijk. In de periode 2015 t/m 2019 zijn alleen in 2019, 2 wilde eenden gedood en één wintertaling in 2017. De staat van instandhouding van de wilde eend is als niet-broedvogel zeer ongunstig. De wilde eend is broedvogel in Nederland met 200.000-300.000 broedparen (2013-2015) en met 600.000-800.000 dieren aanwezig in de winterperiode (SOVON.NL). De soort is ook broedvogel in Limburg, vooral in het Maasdal. De staat van instandhouding van de wilde eend is als niet-broedvogel zeer ongunstig. Het is echter onduidelijk wat de oorzaak hiervan is. Met de inzet van de ontheffing wordt het natuurlijk verspreidingsgebied of de grootte van de habitat echter niet verkleind. Er worden weinig

dieren gedood. Er zal daarmee geen verslechtering optreden van de staat van instandhouding. De instandhouding van de wintertaling als niet-broedvogel is gunstig.

Zoogdieren:

Das

De das heeft een burcht op het vliegveld. Omdat de dieren buiten het vliegveld en vooral in de nacht foerageren zijn er geen incidenten met dassen geweest. Het komt wel eens voor dat de dassen buiten de burcht gangen gaan graven. Indien dit gebeurt in de naaste omgeving van de start- en landingsbanen, kunnen grondverzakkingen optreden wat zeer gevaarlijk is bij opstijgen en landen en vormen daarmee een gevaar voor de openbare veiligheid. Daarom kan niet geaccepteerd worden dat de dieren op deze locaties holen (dassenpijpen) graven en zich in deze gangen kunnen vestigen. Daarom dienen alle gangen nabij de start- en landingsbaan bij ontdekking direct dicht te worden gemaakt en de das hieruit te worden verjaagd, indien nodig met ondersteuning van het geweer. U vraagt ook ontheffing aan om de das te mogen vangen met een vangkooi. De vangkooi is hier echter geen geschikt middel voor.

Ree, vos en wild zwijn

Ree, vos en wild zwijn komen incidenteel voor op het vliegveld wanneer ze zich onder of door de hekken heen hebben gewerkt. De dieren zijn vooral actief in het donker. Voor wild zwijn en ree geldt dat er nauwelijks schuilmogelijkheden zijn op het terrein. Deze dieren gaan dan rennen op het vliegveld op zoek naar een uitgang. Op en rond de start- en landingsbanen is daarmee de kans op een aanrijding met een vliegtuig groot en een gevaar voor de openbare veiligheid. Ook verwonden de dieren zich aan het hekwerk zodra in paniek wordt gezocht naar een uitgang. Er worden daarom geen dieren getolereerd. Daarom dienen deze dieren zo snel mogelijk gedood te worden, om verdere stress te voorkomen. In de periode van 2015 t/m 2019 zijn in totaal 24 vossen gedood, 1 ree en 2 wilde zwijnen. Omdat deze dieren in het donker actief zijn is aanvullend aan het geweer ook kunstlicht en nachtzichtapparatuur noodzakelijk om de dieren snel te kunnen verwijderen. De vos kan zich ook vestigen door een hol te graven maar dit is rond de start en landingsbanen niet gewenst door kans op verzakkingen. Daarom dienen alle gangen nabij de start- en landingsbaan bij ontdekking direct dicht te worden gemaakt en de das hieruit te worden verjaagd. De staat van instandhouding van deze zoogdieren is gunstig.

Haas en konijn

De haas en het konijn komen in wisselende aantallen voor op het terrein om te foerageren en te verblijven. Een aantal dieren verblijven permanent op het vliegveld, en een aantal dieren migreren. Met hazen vinden er aanvaringen plaats met startende en landende vliegtuigen. Tussen 2015 en 2019 betrof het drie dieren. Het merendeel van de hazen veroorzaken geen problemen. Er worden 40 dieren in het voorjaar getolereerd. De stand van de dieren wordt in de jachtijd echter gereguleerd waardoor in de rest van het jaar geen afschot nodig is. In de periode 2015 t/m 2019 zijn er 44 dieren gedood.

Het konijn zorgt voor graafschade en het aanknagen van leidingen bij start- en landingsbanen. De aantallen fluctueren sterk omdat er regelmatig ziekten (VHS/RHD en Myxomatose) voorkomen die de stand decimeren. Indien de stand hoog oploopt is bestrijding noodzakelijk om graaf- en knaagschade te voorkomen. Er worden 10 dieren getolereerd. De stand van de dieren wordt in de jachtijd echter gereguleerd waardoor in de rest van het jaar geen afschot nodig is. Het konijn is landelijk vrijgesteld. In de periode van 2015 t/m 2019 zijn er drie dieren gedood.

Maastricht Aachen Airport is gelegen binnen de bebouwde kom. Omdat de inzet van het geweer verboden is binnen de bebouwde kom moet hiervan ontheven worden om deze soorten te mogen doden.

Middelen

U wilt gebruik maken van het geweer om dieren te doden. De inzet van het geweer is een effectief en efficiënt middel om dieren te doden. Het geweer mag echter niet worden ingezet binnen de bebouwde kom. Daarnaast werkt de inzet met het geweer tevens verjagend. Een aantal dieren is in de schemer en/of in de nacht actief zoals vos, das, konijn, haas, wilde eend en wintertaling. Daarom is de inzet van kunstlicht en nachtzichtapparatuur (infrarood/warmtebeeld/restlicht) noodzakelijk. Voor het snel ophalen van geschoten dieren is de inzet van een hond gewenst. Om tussen het vliegverkeer snel te kunnen handelen is ook de inzet van het geweer vanuit een rijdend voertuig noodzakelijk van waaruit ook verjaging plaats vindt. De bal-chatri werkt overdag continue om roofvogels te vangen. In de bal-chatrie mogen geen levende dieren worden geplaatst. Ook de inzet van de vangkooi is een goed werkend middel om continue kauwen en zwarte kraaien te vangen die daarna kunnen worden gedood met cervicale dislocatie. Van het vliegveld wordt dagelijks gebruik gemaakt tussen 23.00 uur en 6.00 uur. Ook in de weekenden, en op feestdagen en in strenge winters met sneeuw en ijs.

Conclusie

In het Faunabeleidsplan 2020-2026 laat u zien voldoende andere bevredigende oplossingen in te zetten voordat tot het verwijderen of doden van dieren wordt overgegaan. Er wordt eerst ingezet op preventieve en werende middelen. Indien dit niet succesvol is wordt ingezet op wegvangen en verplaatsen en het weghalen van nesten eventueel met eieren. Als laatste middel worden dieren gedood. De meeste soorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. Uitzondering hierop zijn de kievit, roek en torenvalk waarvan de stand matig ongunstig is. Met de inzet van de ontheffing wordt het natuurlijk verspreidingsgebied of de grootte van de habitat niet verkleind. Dit zal de staat van instandhouding van deze soorten echter niet verslechteren.

Besluit

Gelet op het voorgaande verlenen wij u, Maastricht Aachen Airport, ontheffing voor het beheer van vogels en zoogdieren in het belang van de (openbare)veiligheid van het luchtverkeer. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u in de bijlage bij dit besluit.

Rechtsbescherming

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl.

Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, locatie Roermond, Sector Bestuursrecht; Postbus 950, 6040 AZ Roermond. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

Een afschrift van dit besluit is gezonden aan de afdeling handhaving van de Provincie Limburg (Groene Brigade) en de Faunabeheereenheid Limburg.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

clustermanager Natuur en Water